

Dokumentnamn/Diagnos: Scaphoideumfraktur

Dokumentet gäller inom Region:	Stockholm
Enhet:	Handkirurgiska kliniken rehabenheten
Ansvarelig enhetschef:	Tobias Tandrup
Upprättat av FT/AT/KUR:	

Giltigt fr.o.m. datum:	2015
Dokumenthistorik tidigare versioner:	

	Övergripande Information
Bakgrund kortfattad	Scaphoideumfrakturer är en av de vanligaste frakturerna relaterat till hand och fingrar. Skadan uppstår oftast vid idrotts eller fritidsrelaterade aktiviteter. Läkningprocessen i detta område försvåras bland annat av nedsatt blodtillförsel och ett komplext biomekaniskt samspel mellan carpalbenen och radius (1). Odislocerande frakturer behandlas akut med ingipsning av handled och dig I, ofta hög gips över armbågen de första 4-6 veckorna och därefter kort gips, total gipstid i minst 6 – 12 veckor (1,3,6). Dislocerande frakturer opereras med öppen reposition samt fixation med olika typer av osteosyntesmaterial för att få bästa biomekaniska position (1). Vid skruvbehandling är gipstiden ca 2-4 v (6), eventuell fortsatt immobilisering i ortos 2-4v. Pseudartros: det händer att scaphoideumfraktur som behandlats konservativt utvecklar pseudartros, ofta pga. påverkat cirkulatoriskt flöde (3). Vid pseudartros: Revision, bentransplantat samt någon form av fixation, en metod är Matti Russe teknik. Efter operation med bentransplantat krävs ofta immobilisering under ca 6 veckors tid (3).
Kirurgiska aspekter relevanta för rehabiliteringen	
Problem tex funktion, aktivitet och delaktighet	
Utvärderings-instrument	Bedömning och utvärdering sker kontinuerligt med relevant mätinstrument/metod
HAKIR Funktions-uppföljning, ev. exklusionskriterier	☒ JA ☐ NEJ

Målsättning	Tillbaka till full aktivitet 10-12 veckor efter avgipsning. Hos patienter med mer komplicerad fraktur/läkning försämras förutsättningarna och full aktiv rörlighet och styrka är inte alltid möjligt att återfå (3)
Förväntat resultat	
Observandum/ Restriktioner	Eftersom rehabiliteringen varierar beroende av skadeart, fixation och immobiliseringstid, så bör ortos, rörelseträning och belastningsstart beslutas i samråd med läkare (pal). Frakturer som involverar den proximala delen av scaphoideum eller där cirkulationen är påverkad kräver ofta en långsammare progress av belastningsgrad (3).
Förväntad rehabiliteringstid	
Förväntad sjukskrivningstid	
Övrigt	

Tidslinje pre- och/eller postoperativt, restriktioner	
Dag 0 = operationsdagen 1 vecka postoperativt = 7 dagar efter operation	
Tid Dag/vecka/månad	Intervention
Dag 1	Sedvanliga postoperativa instruktioner, sedvanligsvullnadsregim/ödemprofylax. Kontroll av gippskena/förband. Fri IP-led och fria MCP-leder (II-V). Full rörlighet fria leder (3,4) (underarmsrörlighet, samråd med läkare)
Vid avgipsning 4-11 veckor	Bedömning av rörlighet och aktivitetsförmåga. Aktiv obelastad rörelseträning av radiocarpaleden (4), DRU-leden och CMC-I leden ca 10 rep, 3 ggr/dag med 10-20 sek kvarhåll i ytterläge. Om frakturen tillåter även mjuk passiv töjning av inskränkt rörlighet (5) Stabiliteten i frakturen avgör val av ortos, träning och belastning. Ortosen på mellan träningen (3). Ortosen kan gå upp till 2/3 av underarmen, tummens CMC-I och MP-led stabiliserade, IP-leden fri (3). (Eventuellt kortas tumdelen i ortosen ner, eventuellt stabil prefabricerad ortos). Önskvärt att röntgenkontroll görs innan belastning utan ortos påbörjas.
7-15 veckor	Lättare styrketräning och belastning i aktivitet påbörjas då frakturen är läkt (5). Stegring av belastning sker gradvis enl. stegringsprincipen nedan (5). - Greppstyrka, motståndsträning, gummiring - Stabiliserande och dynamisk handledsstyrka, theraband, fria vikter, kasta och fånga boll (5) - Successiv avveckling av ortos, kan fortsatt användas som skydd vid tung belastning. - Återgång till vanliga aktiviteter/arbete Stegringsprincip: Styrketräningen utförs i 3 set med 10-12 reps. Då patienten klarar att utföra 2 reps mer än tidigare två dagar i rad, utan att få ökad smärta, ökar man belastningen och minskar åter antalet reps (5).

Referenser:

1. Brooks S, Wluka AE, Stuckey S, Cicuttini F. The management of scaphoid fractures. J Sci Med Sport 2005;8 (2):181-89.
2. Brach P, Goitz R. An update on the management of carpal fractures. Journal of hand therapy 2003;16 (2):152-60.
3. Dell PC, Dell RB. Management of carpal fractures and dislocations. In: Mackin EJ, Callahan AD, Skriven TM, Schneider LH, Osterman AL, editors. Rehabilitation of the hand and upper extremity. 5 th ed. Missouri: Mosby Inc, 2002. Vol II. p. 1171-84
4. Binkley H, Smith D L, Wise S. Rehabilitation and return to sport after scaphoid fractures. Strength and Conditioning Journal 2012;34 (5):24-33
5. Hackney L A, Dodds S D. Assessment of scaphoid fracture healing. Curr Rev Musculoskelet Medicine 2011;4:16-22

Bilagor: